

provincie **HOLLAND**
ZUID

INGEKOMEN 21 SEP. 2010

**5 –minuten versie
voor Provinciale Staten**

Directie
DBI
Afdeling
Beheerstrategie
Registratienummer
PZH-2010-196952221 (DOS-2009-
0012463)

Datum vergadering Gedeputeerde Staten
21 september 2010

Verzenddatum

Geheim
Nee

21 SEP 2010

Portefeuillehouder
Dijk, JWA, van

Paraaf Provinciesecretaris

Termijn
28 september 2010

Onderwerp
Ligplaatsenbeleid provinciale vaarwegen Zuid-Holland

Bijlagen

- Ontwerp Nota Ligplaatsenbeleid provinciale vaarwegen Zuid-Holland "Ruimte voor ambities".
- Samenvatting Ontwerp Nota Ligplaatsenbeleid provinciale vaarwegen Zuid-Holland

Voorstel van GS aan PS: kennisnemen van bijgaande stukken op basis van actieve informatievoorziening

1. Onderwerp in kort bestek

In de Beleidsnota Vaarwegen en Scheepvaart 2006 is nieuw ligplaatsenbeleid voor de provinciale vaarwegen aangekondigd. Als concretisering hiervan is er een ontwerp Nota Ligplaatsenbeleid provinciale vaarwegen Zuid-Holland door Gedeputeerde Staten vastgesteld. Na inspraak van betrokken overheden en instanties op het ontwerp zal een definitieve nota door Gedeputeerde Staten worden vastgesteld. De juridische verankering zal voornamelijk in een nieuwe vaarwegenverordening plaatsvinden die naar verwachting in het najaar van 2011 ter vaststelling aan Provinciale Staten zal worden voorgelegd. Daarom wordt u nu vast in kennis gesteld van het voorgenomen ligplaatsenbeleid.

De samenvatting van het ontwerp van de Nota Ligplaatsenbeleid provinciale vaarwegen Zuid-Holland vindt u bijgevoegd.

2. Afbakening van (wettelijk) kader en partijen

a. Europees/nationaal/provinciaal wettelijk en beleidskader

In de Beleidsnota Vaarwegen en Scheepvaart 2006 zijn de provinciale ambities voor de provinciale vaarwegen vastgelegd, waarbij uitgangspunten voor vlotte doorstroming, veiligheid en betrouwbaarheid van het scheepvaartverkeer worden gehanteerd. Hierin zijn ook de maatgevende schepen en minimaal benodigde vaarwegbreedtes (vaarstroken) opgenomen. In deze nota is een nieuw ligplaatsenbeleid op basis van een algemeen ligplaatsverbod aangekondigd.

Het huidige vaarwegenbeleid is in juridische zin verankerd in de Vaarwegenverordening Zuid-Holland. Voor uitvoering van het ligplaatsenbeleid geldt de Nota Vaste Ligplaatsen Recreatievaartuigen en Drijvende woningen 1984.

b. Relatie andere interne beleidsterreinen

Dit voorstel heeft een relatie met Agenda Vrije Tijd, Groene Hart, Beleidsvisie Recreatie Toervaart Nederland en Provinciaal Meerjarenprogramma Investerings Landelijk Gebied 2007-2013 vanwege het recreatiebeleid. De functie van de provinciale vaarwegen voor de doorgaande recreatievaart wordt hierin onderstreept. Aandacht gaat onder meer uit naar voldoende passantenvoorzieningen. Dit is onderwerp van uitwerking en overleg met betrokken gemeenten na vaststelling van het ontwerp.

c. Relatie externe partijen

Het ligplaatsenbeleid voor de provinciale vaarwegen heeft eventueel een relatie met ligplaatsenbeleid van betrokken gemeenten. Gemeenten en provincie hebben ieder eigen verantwoordelijkheden en belangen. Daarom is afstemming van belang.

3. Procesbeschrijving en rol Staten

a. Voorgeschiedenis

De beleidsnota Vaarwegen en Scheepvaart 2006 is vastgesteld door Gedeputeerde Staten van 20 juni 2006 en besproken in de commissie Mobiliteit, Kennis en Economie. In deze nota is nieuw ligplaatsenbeleid aangekondigd..

b. Waar staan we nu?

De fase van beleidsuitwerking

Gedeputeerde Staten hebben het ontwerp van de Nota Ligplaatsenbeleid Provinciale Vaarwegen Zuid-Holland vastgesteld. Dit ontwerp is daarna toegezonden aan betrokken overheden en belanghebbende organisaties, zodat zij hierop, gedurende een termijn van 6 weken, inspraak kunnen uitoefenen.

c. Vervolprocedure

Na de reactietermijn van 6 weken voor betrokken overheden en belangenorganisaties, zullen de ingekomen inspraakreacties worden meegenomen in de definitieve Nota Ligplaatsenbeleid provinciale vaarwegen Zuid-Holland, die Gedeputeerde Staten zullen vaststellen. Bij dit besluit zal verslag worden gedaan van de ingebrachte zienswijzen en de omgang daarmee.

Na vaststelling van de definitieve nota (eind 2010) volgt de juridische verankering van het beleid in regels (vaarwegenverordening). De juridische uitwerking wordt geïntegreerd in de integrale wijziging van de vaarwegenverordening in verband met de inwerkingtreding van de Waterwet. Het vaststellen van de verordening zal gebeuren conform de Algemene wet Bestuursrecht. De regels zullen op zijn vroegst eind 2011 zijn bekendgemaakt en in werking kunnen treden.

4. Financiële aspecten (dekking en risico's)

De voorkeur gaat uit naar een aanpak die inzet op een zo spoedig mogelijke realisering van de gewenste situatie. Uitwerking van de maatregelen hangt af van verschillende factoren: definitieve aanpak, de kosten en de dekking daarvan. Kern van de aanpak is een uitsterf beleid voor ligplaatsen die door het nieuwe beleid ongewenst zijn geworden.

Enkele urgente gevallen worden voor de eerste jaren in de beschikbare budgetten ingepast. De dekking vindt plaats binnen het Meerjarenprogramma Investerings (onderdeel exploitatie), voor de periode 2012 – 2015. De kosten voor de urgente gevallen worden geraamd op € 1,5 miljoen.

Voor de overige gevallen zijn, in het kader van de langetermijnaanpak, nieuwe budgetten nodig. Hiervoor moeten vervolgbesluiten worden genomen. Dit moet in komende vierjaarlijkse rapporten voor het beheer en onderhoud, waar de budgetbehoefte onderdeel van uitmaakt, worden verankerd.

Technische & proces vragen en informatie bij

Ambtenaar
J.A. van Wensveen

Telefoon 070 - 441 76 90
Kamer H 3.11

provincie **HOLLAND**
ZUID

ONTWERP

Ligplaatsenbeleid provinciale vaarwegen Zuid-Holland

Ruimte voor ambities

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doelstelling	5
1.3 Status.....	6
2 Referentiekader	7
2.1 Juridisch perspectief	7
2.2 Beleidsperspectief.....	8
3 Beleid.....	11
3.1 Algemene uitgangspunten	11
3.2 Ligplaatsenbeleid per gebruiksfunctie.....	13
3.2.1 Ligplaatsen zonder ontheffing.....	13
3.2.2 Ligplaatsen met ontheffing.....	15
3.3 Recreatieve voorzieningen	18
4 Uitvoering van het beleid	21
4.1 Gevolgen voor bestaande en nieuwe ligplaatsen	21
4.2 Nadere uitwerking van het beleid.....	21
Bijlage 1 Begrippen	23
Bijlage 2 Literatuurlijst	27

provincie **HOLLAND**
ZUID

Datum
xx september 2010

Samenvatting

Het beleid over ligplaatsen op provinciale vaarwegen is onvoldoende eenduidig, herkenbaar en handhaafbaar. Deze nota voorziet in een nieuwe regeling, zoals is aangekondigd in de Beleidsnota Vaarwegen en Scheepvaart 2006. Hiervoor zijn de uitgangspunten voor vlotte doorstroming, veiligheid en betrouwbaarheid van het scheepvaartverkeer gehanteerd uit de beleidsnota.

Het kernpunt van het ligplaatsenbeleid is een algemeen ligplaatsenverbod op de provinciale vaarwegen, tenzij er sprake is van:

1. daartoe bestemde en aangegeven ligplaatsen: het gaat om openbare ligplaatsen voor doorgaande beroeps- en recreatievaart, wachtplaatsen en openbare loswallen; of
2. een ontheffing: in het geval van particuliere ligplaatsen (drijvende woningen, ligplaatsen voor particuliere schepen) of bedrijfsloswallen, veerponten, passagiersvaart en drijvende inrichtingen.

Uitgangspunten bij de ligplaatsen zijn dat deze liggen:

- a. buiten de vastgestelde vaarstrook voor de beroepsvaart en met inachtneming van de veiligheidsstrook (vijf meter langs de vaarstrook);
- b. buiten de veiligheidzone van gevarenpunten, zoals bij bruggen, sluizen, bochten, kruisingen etc.;
- c. binnen de aangegeven ligplaatszones.

Nieuwe ligplaatsen

Voor openbare ligplaatsen die worden bestemd en met borden aangegeven (zie punt 1 hierboven), kunnen ligplaatsen worden aangewezen, in afwijking van uitgangspunten a en b. Dan is overleg met de betrokken gemeente aan de orde: afwijken van de uitgangspunten kan alleen als de feitelijke situatie voldoende veilig is. Het kan daarbij nodig zijn dat extra (technische en/of verkeersregulerende) maatregelen worden getroffen.

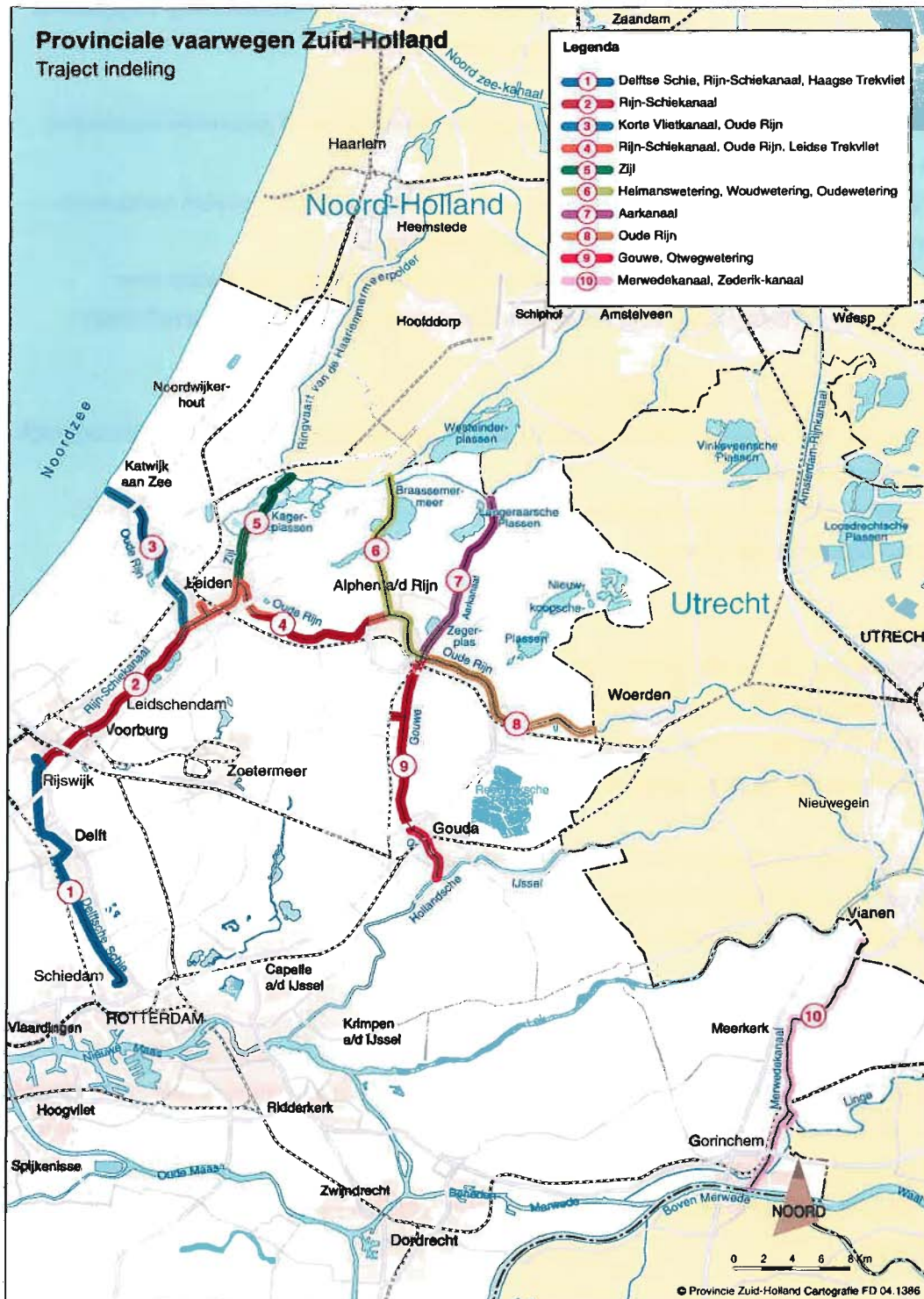
Alle drie de bovenstaande uitgangspunten (a, b en c) worden altijd gehandhaafd voor ligplaatsen die met ontheffingen worden geregeld (zie punt 2 hierboven): ontheffing voor zo'n nieuwe ligplaats wordt niet verleend als niet aan alle uitgangspunten wordt voldaan.

Bestaande ligplaatsen

Voor bestaande ligplaatsen, die onder het nieuwe beleid niet meer voldoen, terwijl ze daarvoor wel voldeden, is de kern van de aanpak een uitsterfbeleid, om te komen tot de gewenste situatie. In het beleid kan een nuance worden aangebracht afhankelijk van de (mogelijk nadelige) gevolgen die de ligplaatsen hebben voor de scheepvaart of de vaarweg. Zo zal, als er sprake is van een belangrijk vaarwegtraject en de actuele veiligheid in het geding is, snel kunnen worden overgegaan tot stappen om de ligplaatsen ongedaan te maken.

Over het beheer, het toezicht en de handhaving van openbare ligplaatsen kunnen, indien dit vanuit provinciaal oogpunt van belang is, afspraken met gemeenten worden gemaakt.
Met het beleid wordt ruimte gecreëerd om de capaciteit van de vaarwegen optimaal te benutten en waar nodig naar gelang de actuele ontwikkeling van de scheepvaart in actie te komen.

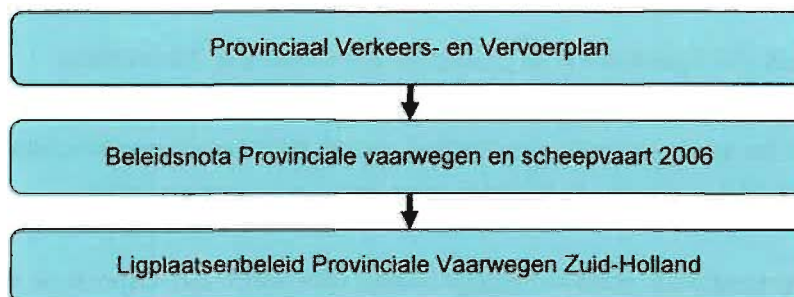
uur 1: Overzichtskaart provinciale vaarwegen Zuid-Holland, traject indeling

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voorliggende nota 'Ligplaatsenbeleid provinciale vaarwegen Zuid-Holland' is een uitwerking van de Beleidsnota Provinciale vaarwegen en scheepvaart 2006, welke weer een uitwerking vormt van het Provinciaal Verkeers en Vervoersplan (gebaseerd op artikel 5 van de Planwet verkeer en vervoer).

Figuur 2: Schematische weergave beleidsachtergrond ligplaatsenbeleid

In de Beleidsnota Provinciale vaarwegen en scheepvaart 2006 (hierna: Nota 2006) hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland uitgangspunten voor het beheer van de provinciale vaarwegen vastgelegd. Deze uitgangspunten richten zich, in aanvulling op de Scheepvaartverkeerswet en het Binnenvaartpolitiereglement, op vlotte doorstroming, veiligheid en betrouwbaarheid van het scheepvaartverkeer op de provinciale vaarwegen. Over ligplaatsen is vastgesteld dat het beleid onvoldoende eenduidig, herkenbaar en handhaafbaar was. Daarom kondigden Gedeputeerde Staten een nieuwe ligplaatsenregeling aan, met als uitgangspunt het principe dat een algemeen ligplaatsverbod wordt ingesteld¹. Het verbod wordt gekoppeld aan nieuw ontheffingenbeleid voor particuliere ligplaatsen. Voor het doorgaande scheepvaartverkeer worden ligplaatsen aangewezen waar wel ligplaats genomen mag worden.

Deze nota is een uitwerking van de aangekondigde ligplaatsenregeling.

1.2 Doelstelling

Het doel van het beleid is de instandhouding en bruikbaarheid van de vaarweg voor de scheepvaart en het waarborgen van de vrijheid en de veiligheid van de scheepvaart.

¹ Beleidsnota Provinciale vaarwegen en scheepvaart 2006

De Nota 2006 spreekt over een algemeen ligplaatsverbod voor alle vormen van afmeren met de verplichting van de vaarwegbeheerder om, waar dat zonder inbreuk op de vlotte en veilige doorvaart kan, ligplaatszones aan te wijzen.

Het ligplaatsenbeleid is het toetsingskader bij het innemen van ligplaatsen op de provinciale vaarwegen. Het beleid is op beheerkaarten uitgewerkt per vaarwegtraject: het gaat om een weergave van de uitgangspunten van het beleid (zie ook de samenvatting), waarop getoetst wordt.

1.3 Status

Deze nota omvat het beleid voor ligplaatsen in de provinciale vaarwegen van Zuid-Holland.

Het vaststellen van provinciaal beleid is de algemene bevoegdheid die de Provinciewet aan het provinciebestuur toedeelt. De provincie dient na vaststelling van het definitieve ligplaatsenbeleid, waaronder de juridische verankering hiervan in regels, te handelen conform het vastgestelde beleid.

Het ontwerp van het ligplaatsenbeleid, zoals neergelegd in deze nota, wordt voor inspraak en commentaar gezonden aan gemeenten, waterschappen en belangenorganisaties. Op basis van het vastgestelde ontwerp wordt met gemeenten overlegd over de inrichting, het beheer, het toezicht en de handhaving van eventuele openbare ligplaatsen in de provinciale vaarwegen.

Na definitieve vaststelling van het ligplaatsenbeleid, zoals in deze nota is neergelegd, wordt de inhoud artikelsgewijs omgezet in juridische regels (zie paragraaf 2.1) teneinde het beleid juridisch handen en voeten te geven.

2 Referentiekader

2.1 Juridisch perspectief

Het uitwerken van de beleidsnota Provinciale vaarwegen en scheepvaart 2006 en de komst van de Waterwet zijn aanleiding om een nieuwe vaarwegenverordening op te stellen.

De Waterwet en de Waterverordening Zuid-Holland zijn op 22 december 2009 in werking getreden. De Waterwet vervangt diverse andere wetten en voorziet in integraal waterbeheer. Het vaarwegbeheer (de aanleg en instandhouding van een water als infrastructuur voor scheepvaart) valt onder het begrip waterbeheer van deze wet. De provincie zal in de waterverordening onder meer de toedeling van het vaarwegbeheer over provinciale vaarwegen regelen.

Het uitwerken van het vaarwegbeheer over de provinciale vaarwegen (technisch beheer van de natte infrastructuur ten behoeve van scheepvaart) gebeurt in een aparte vaarwegenverordening. Deze vaarwegenverordening vormt daarnaast de basis voor (generieke) bepalingen over verkeersordening, zoals in voorliggend algemeen ligplaatsenbeleid. Dit gebeurt dan op grond van de algemene bevoegdheid van de provincie op grond van de Provinciewet tot regeling en bestuur van de huishouding in de provincie.

Naast vastlegging van ligplaatsenbeleid in een verordening, kan de provincie gebruik maken van 'verkeersbesluiten' om ligplaatsen (nader) te reguleren. Het gaat om nautisch beheer: het, op grond van de Scheepvaartverkeerswet en aanvullend op de bepalingen in het Binnenvaartpolitiereglement, treffen van verkeersregels die worden aangegeven met verkeerstekens ter plaatse.

In de verordening worden de generieke verkeersbepalingen opgenomen. In verkeersbesluiten worden specifieke situaties uitgewerkt. In de verordening kan bijvoorbeeld worden gesteld dat er 'een ligplaatsverbod geldt tenzij ter plaatse anderszins is aangegeven'. Het regelen dat er 'ter plaatse' wel ligplaats genomen mag worden gebeurt bij verkeersbesluit en wordt kenbaar gemaakt met bebording. Verkeersbesluiten worden genomen op basis van de Scheepvaartverkeerswet. Verkeersbesluiten zijn verder altijd nodig voor het plaatsen van ge- en verbodsborden, dus ook om borden te plaatsen die het algemene ligplaatsenverbod uit de vaarwegenverordening kenbaar maken.

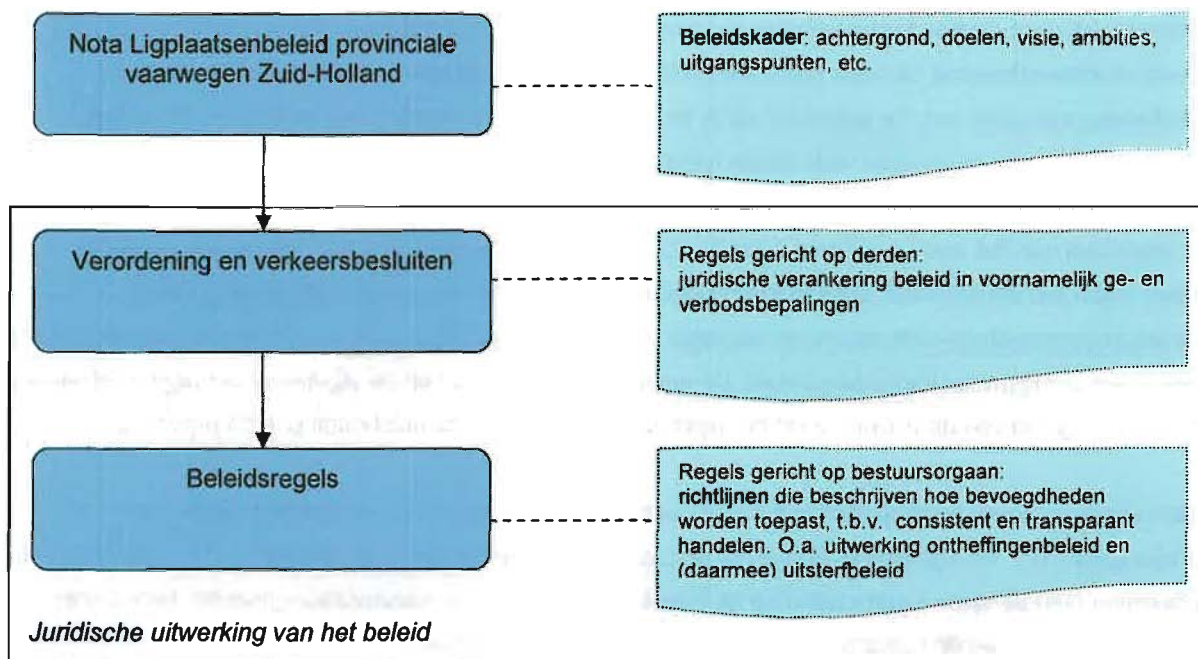
Naast de bepalingen in de verordening en verkeersbesluiten (regels voor de vaarweggebruiker) wordt bij beleidsregels vastgelegd hoe de provincie omgaat met (de bevoegdheden in verband met) de bepalingen (ge- en verboden) over ligplaatsen.

Beleidsregels zijn in eerste instantie gericht op het bestuursorgaan zelf: ze vormen voor het bestuursorgaan een soort richtlijnen. Daarnaast geven ze de burger inzicht in de handelwijze van het bestuursorgaan. Het gaat bijvoorbeeld om het uitwerken van uitsterfbeleid. Een beleidsregel kan bij uitstek dienen om uit te werken hoe wordt omgegaan met het algemeen ligplaatsverbod en de mogelijkheid tot ontheffingen om, op termijn, te komen tot de gewenste situatie.

Er kan niet zomaar van beleidsregels worden afgeweken. Dit mag alleen als handelen overeenkomstig de beleidsregel voor één of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen' (artikel 4:84 Algemene wet bestuursrecht).

De juridische uitwerking van het beleid zoals dat in deze nota is neergelegd, is hieronder schematisch weergegeven:

Figuur 3: Schematische weergave juridische uitwerking ligplaatsenbeleid

2.2 Beleidsperspectief

Volgens de Nota 2006 zijn ligplaatsen alleen mogelijk als deze toelaatbaar zijn gezien de functie van de vaarweg en zijn directe omgeving. De provinciale vaarwegen zijn geen havens maar primair transportaders, en de provincie is geen havenbeheerder, maar vaarwegbeheerder.

Vlot en veilig scheepvaartverkeer zijn het beste gewaarborgd als ligplaatsen zo veel mogelijk in havens liggen, buiten de vaarweg. Doorgaande scheepvaart hoeft dan geen vaart te minderen om hinderlijke waterbewegingen te voorkomen, wat verplicht is op grond van het Binnenvaartpolitiereglement.

Toch is het onvermijdelijk dat ligplaatsen in de provinciale vaarwegen worden ingenomen. Het beperken van het aantal ligplaatsen en zoveel mogelijk concentreren ligplaatsen langs een beperkte zone langs de vaarwegen bevordert de vlotte doorvaart van schepen op een vaarwegtraject. Ligplaatsen moeten daarbij

zoveel mogelijk buiten de vaarstrook worden ingericht. De vaarstrook² is vastgelegd in de Nota 2006 als minimaal benodigd profiel op het wateroppervlak. Waar nodig is deze geactualiseerd naar de laatste landelijke richtlijnen die hiervoor gelden. Met het hanteren van deze vaarstrookafmetingen wordt een verkeerstechnisch minimum gerealiseerd, waarbij een ontmoeting van twee maatgevende binnenvaartschepen mogelijk is.

Uitgangspunt voor ligplaatsen in de provinciale vaarwegen is dat de hinder voor het doorgaande scheepvaartverkeer zeer beperkt is.

De noodzaak tot het innemen van ligplaatsen in provinciale vaarwegen vloeit voornamelijk voort uit de, voor het algemeen belang geldende, transportfunctie. Sommige bedrijven zijn met loswallen aan de vaarweg gebonden en hebben dus een groot belang aan hun ligplaatsen. Ook wil de vaarwegbeheerder ruimte bieden voor loswallen met een openbare functie. Daarnaast vloeit uit de functie van de vaarweg en de verantwoordelijkheid van de provincie als vaarwegbeheerder voort dat voldoende wachtplaatsen voor bruggen en sluizen en passantenplaatsen beschikbaar moeten zijn voor de doorgaande scheepvaart.

Verder onderkent de provincie ook dat er behoefte is aan ligplaatsen voor niet doorgaande recreatievaart aan particuliere oevers. De provincie wil dergelijke ligplaatsen daarom binnen strenge kaders beperkt en gereguleerd (via een ontheffingensysteem) toestaan.

Ligplaatsen voor drijvende woningen worden verondersteld altijd een beperking te vormen voor de vlotte en veilige doorvaart en zijn daarom te allen tijde ongewenst. De ambitie is om op termijn geen woonschepen meer in de vaarwegen te hebben.

In hoofdstuk 3 zijn deze algemene uitgangspunten en dus het beleid per gebruiksfunctie van de ligplaatsen verder uitgewerkt.

² Met vaarstrook wordt de in de nota 2006 beschreven 'vaargeulbreedte' bedoeld

provincie **HOLLAND**
ZUID

Datum
xx september 2010

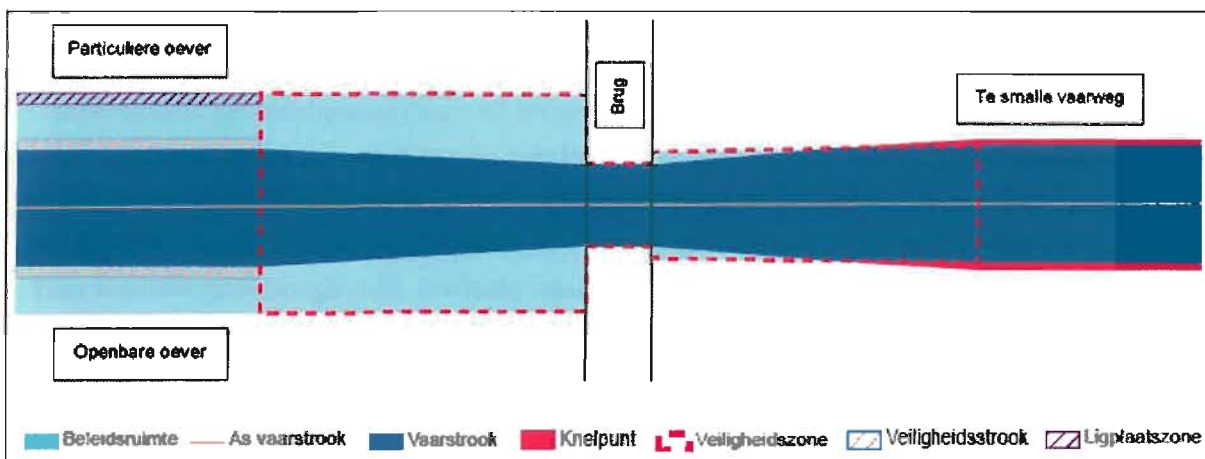
3 Beleid

3.1 Algemene uitgangspunten

In de Nota 2006 staat de functie van de vaarwegen beschreven. Zowel voor beroepsvaart als voor de doorgaande recreatievaart zijn eisen geformuleerd waaraan vaarwegen moeten voldoen. De Nota 2006 geldt als algemeen uitgangspunt voor het ligplaatsenbeleid.

Op de provinciale vaarwegen geldt een algeheel verbod voor het innemen van ligplaatsen voor welk gebruik en type schip dan ook. Het innemen van een ligplaats wordt alleen (en mogelijk onder voorwaarden) toegestaan op door de provincie aangegeven plaatsen met bijbehorend doel en duur of met een ontheffing:

1. Bij openbare ligplaatsen (ligplaatsen voor doorgaande recreatie- en beroepsvaart, wachtplaatsen en openbare loswallen) gaat het om daartoe bestemde en aangegeven ligplaatsen.
2. In het geval van particuliere ligplaatsen (drijvende woningen, ligplaatsen voor particuliere schepen) of bedrijfsloswallen, veerponten, passagiersvaart en drijvende inrichtingen gaat het om toestemming door ontheffingen.

Figuur 4: Voorbeeldweergave functionele indeling van de vaarweg

De provincie hanteert een aantal uitgangspunten voor de ligplaatsen. Deze zijn dat ligplaatsen dienen te liggen:

- a. buiten de vastgestelde vaarstrook voor de beroepsvaart en met inachtneming van de veiligheidsstrook (vijf meter langs de vaarstrook);
- b. buiten de veiligheidszones van gevarenpunten, zoals bij bruggen, sluisen, bochten en kruisingen;
- c. binnen aangegeven ligplaatszones.

Alleen wanneer aan de uitgangspunten wordt voldaan kunnen ligplaatsen die via ontheffing worden gereguleerd (zie punt 2 hierboven), worden toegestaan.

Dit geldt altijd voor nieuwe ligplaatsen. Voor bestaande situaties die door het nieuwe beleid niet meer voldoen wordt een uitsterfbeleid toegepast.

Openbare ligplaatsen die als zodanig worden bestemd en aangegeven kunnen wel op plekken in de vaarstrook en de veiligheidsstrook (a) en binnen de veiligheidszones (b) worden aangewezen. Dat kan in overleg met de betreffende gemeente, waarbij geldt dat dit alleen kan als de feitelijke situatie voldoende veilig is en, waar nodig vanwege veiligheid, extra (technische en/of verkeersregulerende) maatregelen worden genomen.

Aan de uitgangspunten moet echter waarde worden gehecht. Alleen wanneer omstandigheden dit rechtvaardigen kan worden afgeweken van de uitgangspunten. Dergelijke omstandigheden zijn bijvoorbeeld als er sprake is van een zeer lage verkeersintensiteit en binnen enkele jaren geen verandering in het verkeersbeeld te verwachten is.

Veiligheidszones zijn gebieden in de vaarweg waar de veiligheid van het scheepvaartverkeer extra aandacht vraagt. Het innemen van ligplaatsen heeft daar een ongewenst effect op de vlot- en veiligheid van het doorgaande scheepvaartverkeer. Voorbeelden van dergelijke zones zijn gebieden rond bruggen, sluisen, kruispunten, bochten, zwaaiplaatsen, hoogspanningslijnen en waterkerende constructies.

De lengte van de veiligheidszone bij bruggen en sluisen is 1,5 maal de lengte van het maatgevende schip vanaf weerszijde van de brug of de sluis. Bij kruispunten wordt 1,5 maal de lengte van het maatgevende schip gerekend vanaf het midden van het kruispunt. Bij bochten wordt 1,5 maal de lengte van het maatgevende schip aan weerszijde van de bocht toegevoegd. Een bocht wordt als zodanig beschouwd als de vaarweg een hoek maakt die groter is dan 30 graden³. Bij zwaaiplaatsen wordt 1,5 maal de lengte van het maatgevende schip vanaf het midden van de zwaaiplaats gerekend. Bij hoogspanningsleidingen geldt een afstand van 27,5 meter⁴ vanuit de hartlijn van de leidingen. De veiligheidszone bij waterkerende constructies is gelijk aan de afmetingen van de constructie zelf.

Met het vaststellen van deze afmetingen wordt bereikt dat manoeuvres van schepen in de veiligheidszone vlot en veilig kunnen plaatsvinden.

Naast een veiligheidszone wordt ook een veiligheidsstrook onderscheiden. De veiligheidsstrook is de ruimte van vijf meter⁵ vanuit de vaarstrook richting de oever. De veiligheidsstrook is een buffer tussen het varende en het liggende schip.

³ Zie de Richtlijn Vaarwegen RVW 2005, oktober 2006, Rijkswaterstaat

⁴ Vrij te houden ruimte volgens de eisen van de hoogspanningsnet beheerder

⁵ Zie de Richtlijn Vaarwegen RVW 2005, oktober 2006, Rijkswaterstaat

Met het hanteren van veiligheidszones en -stroken wordt vlot en veilig scheepvaartverkeer optimaal gediend.

Het innemen van ligplaatsen bij openbare provinciale loswallen kan, zo ver het normale gebruik van deze voorziening het toelaat, na toestemming en onder voorwaarden worden toegestaan.

3.2 Ligplaatsenbeleid per gebruiksfunctie

3.2.1 Ligplaatsen zonder ontheffing

Wachtplaatsen

Voor wachtplaatsen bij bruggen en sluisen geldt het uitgangspunt dat zowel recreatie- als beroepsvaart veilig kan afmeren. Minimaal is één gecombineerde wachtplaats beschikbaar voor recreatie- en beroepsvaart. De wachtplaats is alleen bestemd voor schepen in afwachting van brug- of sluisbediening. Wachtplaatsen zijn in een veiligheidszone toegestaan.

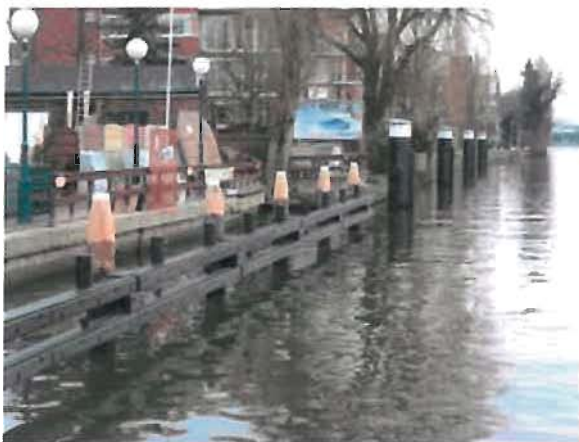

Foto 1: Gescheiden wachtplaats voor klein schip (voor) en groot schip (achter)

Ligplaatsen voor doorgaande beroepsvaart

Naast het ligplaats innemen om te wachten bij bruggen en sluisen is een andere reden voor de beroepsvaart om ligplaats in te nemen in verband met overnachtingen en de rust- en vaartijden op grond van de Binnenvaartwet. De provincie wil, waar nodig, de beroepsvaart voldoende openbare ligplaatsen langs de vaarwegen bieden. Het naleven van de rust en vaartijden op grond van de Binnenvaartwet is immers in het belang van de provincie en alle vaarweggebruikers.

Foto 2: Openbare ligplaatsen voor beroepsvaart

Ligplaatsen voor doorgaande recreatievaart

De doorgaande recreatievaart wil vaak in de vaarweg ligplaats innemen. Dit kan zijn voor een kort toeristisch bezoek aan een stad of dorp, of voor het doen van boodschappen. Deze functie vergroot de aantrekkelijkheid van de vaarweg en de aan de vaarweg gelegen gemeenten. Gemeenten hebben dan ook vaak de wens, vanuit economische motieven, om de doorgaande recreatievaart kortdurend ligplaats aan te bieden in het centrum of bij een attractie. De provincie Zuid-Holland erkent deze motieven.

Ligplaatsen voor doorgaande recreatievaart kunnen daarom bij uitzondering op plaatsen worden aangewezen die niet voldoen aan de uitgangspunten en mits er geen gevaar bestaat en de inbreuk op de vlotte doorvaart zo miniem mogelijk is. Dat zal in goed overleg met de gemeente gebeuren, waarbij te allen tijde de feitelijke situatie voldoende veilig moet zijn. Dit betekent dat extra (technische en/of verkeersregulerende) maatregelen nodig kunnen zijn.

Foto 3: Openbare ligplaatsen voor recreatievaart

De hinder die deze ligplaatsen voor de doorgaande scheepvaart onvermijdelijk opleveren is hierbij aanvaardbaar. Over locatie, lengte, functie en beheer worden met gemeenten overeenkomsten gesloten. De intentie is om de beheerverantwoordelijkheid volledig bij de gemeente te leggen.

Voor openbare ligplaatsen voor doorgaande recreatievaart wordt opgemerkt dat hierin vaak wordt voorzien vanwege puur gemeentelijke (lokaal economische) motieven. Het is van belang dat locatiekeuze, beheerafspraken of de eventuele invoering van benodigde faciliteiten (aanlegvoorziening, walstroom, afval- en vuilwaterinname) per gemeente nader worden ingevuld. Uitgangspunt, mede vanuit financierings- en kostenoptiek, is dat de benodigde handhaving, toezicht en beheer door de gemeenten zelf, in overeenstemming met de provinciale eisen en wensen op dit gebied, worden uitgevoerd.

Het toezicht en de handhaving van ligplaatsen in de provinciale vaarwegen vereisen nauwe samenwerking tussen de gemeente als behartiger van lokale economische en recreatieve belangen, het waterschap als waterbeheerder en de provincie als vaarwegbeheerder. De provincie neemt het initiatief om tot een nauwe samenwerking op het gebied van toezicht en handhaving van openbare ligplaatsen te komen. Zonodig zal de provincie aan gemeenten bevoegdheden toekennen in een mandaatverhouding. Afspraken worden in overeenkomsten vastgelegd, waarbij doorwerking van provinciaal beleid wordt geborgd.

3.2.2 Ligplaatsen met ontheffing

Ligplaatsen voor niet doorgaande beroepsvaart

De beroepsvaart neemt vaak ligplaats in voor laden en lossen. Deze economische functie is aan het terrein op de wal gebonden. Er is daarom een transport- en economisch belang verbonden aan de vaarweg. Soms is er sprake van bestaande ligplaatsen die onder het nieuwe beleid niet meer voldoen. Voor die gevallen wordt het volgende ontheffingenbeleid gehanteerd:

- Houders van een ontheffing komen in aanmerking voor een nieuwe ontheffing (dan wel behouden hun ontheffing). Deze geldt zolang de bedrijfssituatie niet wijzigt (opheffing van de directe gebondenheid van de bedrijfsfunctie aan de vaarweg);
- Een wijziging van de bedrijfssituatie wordt als een nieuwe situatie beoordeeld.

In het geval van een nieuwe aanvraag voor een dergelijke ligplaats, zal het verzoek alleen worden ingewilligd als aan alle uitgangspunten voor de locatie wordt voldaan (buiten vaarstrook en met inachtneming van de veiligheidsstrook, buiten veiligheidszones en binnen aangegeven ligplaatszones).

Als een bedrijf niet in aanmerking komt voor een ontheffing, maar toch een ligplaats wil, dan zal deze daarin mogelijk kunnen voorzien door een 'inkassing' op eigen terrein.

Passagiersvaart heeft op- en afstapplaatsen nodig, meestal op locaties bij attracties of in het centrum van steden. In overleg met betrokken bedrijven of organisaties en gemeenten worden locaties hiervoor aangewezen. Daarbij worden afspraken gemaakt over de voorwaarden, zoals de duur van het ligplaats innemen.

Ligplaatsen voor niet doorgaande recreatievaart

Langs particuliere oevers wordt vaak ligplaats ingenomen. Deze fungeren dan vaak als thuishaven. De behoefte aan deze ligplaatsen wordt onderkend. Het gaat om ligplaatsen die louter het recreatieve belang van de eigenaar dienen en niet om een algemeen en overkoepelend belang. Het ongereguleerd toestaan van dergelijke ligplaatsen in de provinciale vaarwegen zou gezien de grote aantallen tot onwenselijke situaties leiden voor de vlotte en veilige doorvaart. Dit betekent dat dergelijke ligplaatsen voor recreatievaart alleen worden toegestaan als aan alle veiligheidseisen wordt voldaan: buiten de vaarstrook, de veiligheidsstrook en de eventuele veiligheidszone. Hierop wordt bij nieuwe situaties (nieuwe ontheffingaanvragen) geen uitzondering gemaakt.

Voor bestaande en onwenselijke situaties, namelijk situaties die door het nieuwe beleid niet meer voldoen, wordt in principe een uitsterfbeleid gehanteerd. Dit houdt in dat verleende ontheffingen niet zullen worden verlengd. In het geval er sprake is van een ligplaats in een veiligheidszone en van een feitelijk (mogelijk) actueel veiligheidsrisico, kunnen bovendien maatregelen worden genomen om spoedige verwijdering van de ligplaats te realiseren.

Foto 4: Ligplaatsen aan particuliere oevers

Particuliere ligplaatsen voor recreatievaart aan een openbare oever (een oever in eigendom en/of beheer van een overheidsinstantie) worden in beginsel niet toegestaan omdat:

- de vlotheid en veiligheid van de doorgaande scheepvaart wordt beperkt door de aanwezigheid van ligplaatsen; en
- de provincie in geval van openbare oevers het belang van openbaarheid voorrang geeft op het particuliere belang (immers; het behartigen van de doorvaart / doorgaande vaart is een belang dat de provincie behartigt).

Bovenstaande betekent concreet dat er voor openbare oevers geen zones worden aangewezen waar met ontheffing particulier ligplaats genomen mag worden, tenzij er sprake is van een vaarwegtraject dat feitelijk louter een recreatieve functie vervult. Dat gebeurt dan in overleg met de gemeente, waarbij de verantwoordelijkheid voor beheer en onderhoud nadrukkelijk gelegd wordt bij de gemeente.

Ligplaatsen voor een woonfunctie en een niet-vaarweggebonden bedrijfsfunctie

Ligplaatsen voor drijvende woningen dan wel andere drijvende inrichtingen (met uitzondering van inrichtingen met een transport- en economisch belang, zoals een schip met kraan) in de vaarweg passen niet bij de ambities voor de provinciale vaarwegen. Deze ligplaatsen beperken de bruikbaarheid voor vlot en veilig scheepvaartverkeer. Daardoor zijn ze nadelig voor de economische functie van de provinciale vaarwegen. Dit type ligplaatsen wordt daarom tegengegaan. Dit betekent dat er bij een nieuwe aanvraag geen ontheffing wordt verleend.

Voor bestaande drijvende woningen geldt dat de ontheffingen vooralsnog ongewijzigd blijven. Dit houdt in dat ze niet wijzigen met de inwerkingtreding van de verordening en bijbehorende regels naar aanleiding van deze nota. Voor het wijzigen van ontheffingen zijn latere en aparte besluiten nodig. Deze besluiten om ontheffingen (na een bepaalde termijn) te laten vervallen volgen voor zover vastgehouden wordt aan de ambitie om op termijn alle drijvende woningen uit de provinciale vaarwegen te verwijderen.

Een stapsgewijze aanpak kan zo worden gehanteerd. De verbonden kosten van nadeelcompensatie, die verbonden zijn aan besluiten tot het verwijderen van drijvende woningen, worden zodoende ook stapsgewijs gemaakt.

In deze aanpak ligt de prioriteit bij belangrijke trajecten en andere urgente situaties.

Opgemerkt wordt nog dat gezocht kan worden naar alternatieve locaties voor drijvende woningen of naar technische maatregelen (damwand) om drijvende woningen te scheiden van de vaarweg. In deze gevallen zullen de kosten voor nadeelcompensatie fors lager uitvallen. De verwachting is echter dat dergelijke oplossingen slechts voor enkele gevallen gevonden kunnen worden.

Concluderend kan gesteld worden dat aanpak en financiering van elkaar afhankelijk zijn.

Foto 5: Drijvende woning deels onder een brug en dus binnen de veiligheidszone

Ligplaatsen voor varende erfgoed

Een bijzondere categorie schepen is het zogenaamde varende erfgoed (schepen die zijn geregistreerd in het Nationaal Register Varende Monumenten van de Federatie Oud Nederlands Vaartuigen). Deze vaartuigen vertonen vaak ten aanzien van hun nautische eigenschappen (afmetingen, robuustheid en zeewaardigheid) meer overeenkomsten met de kleine beroepsvaart dan met de recreatievaart. Door de afmetingen passen

zij doorgaans niet in jachthavens en maken daarom soms gebruik van ligplaatsen voor beroepsschepen. Dit is een ongewenste ontwikkeling.

De provincie deelt de wens tot behoud van het Nederlands cultureel en historische erfgoed, maar met het oog op vaarwegbeheer gaat het te ver om deze vaartuigen een uitzonderingspositie te geven. De provincie neemt daarom varend erfgoed niet als een aparte gebruikersgroep op in haar beleid. Wel zal gekeken worden naar de mogelijkheid speciale aanlegplaatsen voor varend erfgoed te creëren, in verband met hun bijzondere afmetingen en status. Deze ligplaatsen zijn dan alleen bestemd voor dit type schepen.

Varend erfgoedschepen die als woning worden gebruikt worden, net zoals alle andere drijvende woningen, uit de provinciale wateren geweerd, ook als het betreffende schip in het genoemde register is opgenomen.

3.3 Recreatieve voorzieningen

Met het ligplaatsenbeleid zijn allerlei recreatieve voorzieningen nauw verbonden die in, aan, over en langs de vaarwegen worden aangebracht of aangelegd. Een overzicht:

Afmeerconstructies

Schepen meren af aan bolders, meerpalen, steigers en dergelijke. Alle constructies in de vaarweg blijven *ontheffingsplichtig*.

Bij afmeerconstructies geldt het volgende:

- Ontheffingen worden verleend overeenkomstig het ligplaatsenbeleid: in het geval een rechthebbende in aanmerking komt voor een ontheffing voor het nemen van een ligplaats, dan komt deze in aanmerking voor een ontheffing voor een afmeerconstructie.
- Aan de constructies worden voorwaarden gesteld, zoals ten aanzien van de afmetingen en ligging in de vaarweg. Bovendien kunnen voorwaarden worden gesteld om mogelijk te maken dat de provincie noodzakelijk onderhoud kan uitvoeren.

Bovenstaande geldt altijd voor afmeerconstructies die worden toegestaan na inwerkingtreding van dit nieuwe ligplaatsbeleid.

Voor bestaande afmeerconstructies geldt, in lijn met het beleid voor het innemen van ligplaatsen, het volgende:

- Op situaties die op grond van het voorgaande beleid al illegaal waren kan direct worden gehandhaafd.
- Daar waar deze situaties door het nieuwe beleid niet meer voldoen, wordt er in principe (en overeenkomstig het uitsterfbeleid voor het innemen van ligplaatsen) een uitsterfbeleid gehanteerd.

Constructies voor het te water laten van recreatieschepen

Voor het te water laten van recreatievaartuigen worden allerlei voorzieningen op de oever aangebracht: lanceerinrichtingen, takels, kranen, botenliften, botenhellingen. Aan voorzieningen kan de provincie eisen stellen in verband met de veiligheid van het scheepvaartverkeer, maar ook in verband met de instandhouding van de vaarweg en de oever.

Bijvoorbeeld het waarborgen van het nautisch zicht vanaf het water op de voorziening en de daaruit voortvloeiende activiteit is van belang. Een voorwaarde is dat de ligduur van het te water gelaten schip zeer beperkt is. Een schip moet dus direct wegvaren na het te waterlaten.

Voorzieningen die blijvend boven het water worden aangebracht of het verkapt ligplaats in de vaarweg innemen, worden niet toegestaan. Voorzieningen op de oever en niet blijvend boven het water kunnen onder voorwaarden worden toegestaan. Constructies op enige wijze verbonden aan een openbare oever in eigendom van de provincie zullen niet worden toegestaan.

Foto's 6 en 7: Voorzieningen voor te water laten van schepen

Zwemtrappen, springplanken en dergelijke

Zwemmen is op grond van het Binnenvaartpolitiereglement (BPR) niet toegestaan in het gedeelte van een (provinciale) vaarweg dat bestemd is voor de doorgaande scheepvaart. Zwemtrappen, springplanken en dergelijke zijn daarom veelal verboden. Slechts in bepaalde gevallen kunnen sommige constructies onder voorwaarden worden toegestaan. Zo is het soms wenselijk om, in verband met persoonlijke veiligheid, te kunnen voorzien in een voorziening om uit het water op de kant te kunnen komen.

Constructies mogen nooit de veiligheid van scheepvaart in gevaar brengen.

Foto 8: Springplank langs een openbare oever

Ligplaatsen in insteekhavens

Insteekhavens maken geen deel uit van de vaarweg. Beroepsvaart op de doorgaande vaarweg wordt daarom direct of indirect geen extra snelheidsbeperkingen opgelegd. De verantwoordelijkheid bij eventuele schade aan liggende schepen in insteekhavens ligt geheel bij de ligplaatsnemer. Ook moet er voldoende zicht vanuit de insteekhaven op de vaarweg zijn. De insteekhaven mag geen enkel nadelig effect hebben op de vlotte en veilige doorvaart. Insteekhavens uitmondend in een veiligheidszone worden, vanwege veiligheidsredenen, niet toegestaan.

Foto 9: Particuliere steiger en insteekhaven

4 Uitvoering van het beleid

4.1 Gevolgen voor bestaande en nieuwe ligplaatsen

Het beleid is opgesteld om de beroepsvaart ruimte te geven om optimaal gebruik te kunnen maken van de beschikbare infrastructuur. Dit voorwaardenscheppend beleid richt zich met name op de binnenvaart die gebruik moet kunnen maken van de provinciale vaarwegen, zodat bedrijven hier renderend goederen kunnen vervoeren.

Het ligplaatsenbeleid heeft gevolgen voor nieuwe en bestaande situaties. Uit een inventarisatie is gebleken dat veel ligplaatsen bij particuliere woningen langs de provinciale vaarwegen ongewenst zijn. Het gaat om recreatieschepen en drijvende woningen. Dit komt vooral door het toepassen van alle veiligheidseisen. De toepassing van deze veiligheidseisen heeft als doel om de binnenvaart ruimte te geven zich te ontwikkelen volgens de vastgestelde ambities, maar ook om binnen dit kader de veiligheid van het liggende schip en van opvarenden te waarborgen. Daardoor is minder oeverlengte beschikbaar voor het aanwijzen van particuliere ligplaatsen. Daarbij komt dat dit type ligplaats alleen een particulier belang dient en niet bevorderlijk is voor veilige en vlotte doorvaart van beroepsvaart.

Eenmaal verleende ontheffingen kunnen met de feiten van nu niet zonder meer dan wel per direct worden ingetrokken op basis van gewijzigde omstandigheden. Ook is er niet altijd de urgentie aanwezig om maatregelen te treffen. Daarom wordt een, in de basis, uitsterfbeleid toegepast, zoals in hoofdstuk 3 per gebruiksfunctie van de onderscheiden ligplaatsen is beschreven.

Bijzondere aandacht zal uitgaan naar ontheffingen die worden aangevraagd na vaststelling van deze nota, maar voor inwerkingtreding van de nieuwe ligplaatsenverordening en bijbehorende regels, waarin het beleid juridisch wordt verankerd. Dit houdt in dat ontheffingen wél op grond van het staande beleid worden verleend, maar met een beperking. De beperking houdt in dat deze ontheffingen vervallen als ze, wanneer het nieuwe beleid van kracht wordt, strijdig zijn met dat nieuwe beleid. Ze vervallen dan één jaar na inwerkingtreding van de nieuwe vaarwegenverordening.

De beperking kan gesteld worden als 'bijzondere voorwaarde in de ontheffing', zoals ook het huidige ligplaatsenbeleid noemt.

4.2 Nadere uitwerking van het beleid

Na vaststelling en bekendmaking van de juridische regels gericht op de vaarweggebruiker (vaarwegenverordening en bijbehorende verkeersbesluiten; zie paragraaf 2.1) zal het algehele ligplaatsenverbod met verkeersborden bij alle vaarwegtrajecten op benodigde plaatsen zichtbaar worden gemaakt. Ook nadere ge- en verboden betreffende ligplaatsbepalingen worden ter plaatse met bebording kenbaar gemaakt.

Het ligplaatsenbeleid zal gevolgen hebben voor het beleid van toezicht en handhaving. De wijze waarop toezicht en handhaving worden toegepast kan nader worden uitgewerkt in beleidsregels (zie paragraaf 2.1). Daarnaast vindt uitwerking plaats in strategiebeleid en/of uitvoeringsprogramma's om daadwerkelijk tot de gewenste situatie te komen (uitvoering gericht op naleefgedrag). Zo zullen ook het ontheffingenbeleid en het uitsterfbeleid uitgewerkt worden in beleidsregels en/of in uitvoeringsprogramma's.

Naast het zorgen dat onwenselijke situaties ongedaan worden gemaakt, zal de provincie waar nodig zorgen voor het realiseren van nieuwe of het herinrichten van bestaande openbare ligplaatsen.

De praktische effectuering van het bovengenoemde verbod wordt gefaseerd uitgevoerd. Hiervoor worden eerst enkele voorbereidende onderzoeken uitgevoerd. Per vaarwegtraject wordt vastgesteld wat illegaal is en wat niet voldoet aan het nieuwe beleid. In feite wordt de actuele technische en juridische uitgangssituatie zo nauwkeurig mogelijk vastgesteld om het beleid toe te kunnen passen, waaronder het ontheffingenbeleid en het uitsterfbeleid, maar ook om handhavend op te kunnen treden.

Foto 10: Voorbeeld van een verkeersbord bij een openbare ligplaats

Bijlage 1 Begrippen

Bij het opstellen van het Ontwerp Ligplaatsenbeleid provinciale vaarwegen Zuid-Holland is gebleken dat veel begrippen over vaarwegen en ligplaatsen verschillend worden gehanteerd. Dit kan verwarrend werken. Voor een goede lezing van dit ligplaatsenbeleid, is een eenduidige begripshantering essentieel. Daarom is in dit ligplaatsenbeleid een begrippenlijst opgenomen. Voor die begrippen die al gedefinieerd zijn in wet- en regelgeving, zijn de wettelijke definities aangehouden.

<i>Afmeerconstructie:</i>	Steigers, meerpalen, bolders en andere voorzieningen die zijn bedoeld voor het afmeren van <i>scheepvaart</i> .
<i>Beleidsregel:</i>	Een bij besluit vastgestelde algemene regel, niet zijnde een algemeen verbindend voorschrift, omtrent de afweging van belangen, de vaststelling van feiten of de uitleg van wettelijke voorschriften bij het gebruik van een bevoegdheid van een bestuursorgaan (artikel 1:3 Algemene wet bestuursrecht). Titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht gaat over beleidsregels.
<i>Beroepsvaart:</i>	De <i>scheepvaart</i> van de bedrijfsmatig gebruikte schepen. Hieronder vallen schepen voor goederenvervoer, werkschepen (zoals kraanschepen), passagiersschepen en veerponten.
<i>Binnenvaartpolitie-reglement:</i>	Afgekort: BPR. Reglement ter voorkoming van aanvaring op de openbare wateren in Nederland, met uitzondering van de wateren die zijn in omschreven in Rijnvaartpolitie-reglement (RPR), Scheepvaartreglement Westerschelde, Scheepvaartreglement Eemsmonding, Zeeaanvaringsreglement (ZAR) en Reglement Kanaal van Gent naar Terneuzen.
<i>Drijvende inrichting:</i>	Drijvend bouwsel dat vanwege zijn bestemming in de regel niet wordt verplaatst.
<i>Drijvende woning:</i>	Ieder vaartuig of andersoortige zelfstandige constructie die zich op of in het water bevindt en die primair gebezigd wordt, bestemd is of gebruikt kan worden voor bewoning. Hieronder vallen in woonschepen, woonboten, woonarken, scharken watervilla's en dergelijke.
<i>Insteekhaven:</i>	Een kleine haven dwars op de vaarweg geschikt voor één of meerdere schepen.
<i>Ligplaats:</i>	Waterruimte waar een schip ligt (gemeerd, geankerd, op spudpalen, vastgevaaren etc.).

- Ligplaatszone:** Een aangewezen zone in de vaarweg waar *recreatie-* of *beroepsvaart* onder voorwaarden ligplaats mag innemen. Er zijn zones waar een ontheffing nodig is (niet-openbare ligplaatszones) en zones waar dit niet nodig is (openbare ligplaatszones).
- Loswal:** Technische voorziening op de oever bestemd voor de overslag van goederen uit of in schepen.
- Oever:** De langs een vaarweg aanwezige natuurlijke oever of de aangebrachte oevervoorziening met inbegrip van de daarvoor noodzakelijke verankering.
- Ontheffing:** Dit is de publiekrechtelijke aanduiding voor een beschikking van een bestuursorgaan waarbij in een individueel geval een uitzondering op een wettelijk verbod of gebod wordt gemaakt. Een ontheffing kan worden verleend voor een bepaalde periode. Ook kunnen er nadere voorschriften aan de ontheffing worden verbonden.
- Passantenplaats:** Een voor dit doel aangewezen *ligplaats* die de *scheepvaart* gelegenheid biedt om gedurende een vastgestelde duur *ligplaats* in te nemen. Een passantenplaats is niet bedoeld voor goederenoverslag.
- Recreatievaart:** *Scheepvaart* bedoeld voor particuliere, recreatieve doeleinden, bijvoorbeeld zeilschepen, motorschepen en *varend erfgoed*.
- Scheepvaart:** Alle vaartuigen, met inbegrip van vaartuigen zonder waterverplaatsing, die feitelijk worden gebruikt of geschikt zijn om te worden gebruikt als middel tot verplaatsing op het water.
- Vaarstrook:** Dat deel van de vaarweg dat op het wateroppervlak vrijgehouden moet worden om veilig en vlot scheepvaartverkeer mogelijk te maken.
- Vaarweg:** Elk voor het openbaar verkeer met schepen openstaand water (definitie uit Binnenvaartpolitiereglement).
- Vaarwegtraject:** Een onderdeel van het provinciale vaarwegennet in Zuid-Holland. De provincie Zuid-Holland heeft tien vaarwegtrajecten. Hiervoor zijn apart ambities en wensbeelden vastgesteld in de Beleidsnota Vaarwegen en Scheepvaart 2006.

- Varend erfgoed:** Schepen die zijn geregistreerd in Nationaal Register Varende Monumenten van de Federatie Oud Nederlandse Vaartuigen. Voor opname in het Register moet het schip dan minimaal vijftig jaar oud zijn, een ligplaats in Nederland hebben of varen onder Nederlandse vlag. Bovendien moet het scheepstype meer dan vijftig jaar geleden beeldbepalend zijn geweest op de Nederlandse wateren.
- Veiligheidsstrook:** Een ruimte langs de *vaarstrook* dat gesteld is op vijf meter. De veiligheidsstrook dient uit oogpunt van veiligheid vrij te blijven van ieder obstakel zoals *ligplaatsen*, steigers enzovoorts.
- Veiligheidszone:** Een gedeelte van de *vaarweg* met een relatief hoog ongevalrisico. Deze liggen in de omgeving van bruggen, sluizen, bochten, kruispunten beroepsvaart, zwaaiplaatsen, waterkerende constructies en hoogspanningslijnen.
- Verkeersbesluit:** Besluit inhoudende een nadere verkeersbepaling, genomen door het bevoegd gezag op grond van de Scheepvaartverkeerswet en in aanvulling op de bepalingen in het Binnenvaartpolitiereglement.
Het 'Besluit administratieve bepalingen scheepvaartverkeer' geeft in artikel 1 de definitie van een 'verkeersbesluit':
1. een besluit tot het aanbrengen of verwijderen van een verkeersteken dat een gebod of verbod dan wel de opheffing van een gebod of verbod aangeeft;
 2. een bekendmaking met dezelfde strekking als een verkeersteken als bedoeld onder 1.
- Verordening:** Een verordening is een voor burgers algemeen bindende regeling, vastgesteld door een lichaam van openbaar bestuur, zoals een gemeente, provincie of waterschap. De regeling mag niet strijdig zijn met hogere regelingen, zoals wetten, en mag geen betrekking hebben op de privé-sfeer (dan is een 'beschikking' nodig), maar moet het openbaar belang dienen.
- Wachtplaats:** Een voor een specifiek doel aangewezen *ligplaats* die door de *scheepvaart* gebruikt kan worden in afwachting van een schutting of brugopening of beschikbaar komen van een *loswal*.

provincie **HOLLAND**
ZUID

Datum
xx september 2010

Bijlage 2 Literatuurlijst

- [1] Op weg naar een ligplaatsenbeleidsplan, Nefkens Advies en Serendipity UnLtd, mei 2008,
- [2] Beleidsnota Provinciale vaarwegen en scheepvaart 2006, Provincie Zuid-Holland, juni 2006.
- [3] Richtlijn Vaarwegen RVW 2005, Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Rijkswaterstaat, oktober 2006.
- [4] Nota innemen vaste ligplaatsen, Provincie Zuid-Holland, oktober 1984.

Bijlage: samenvatting uit ontwerp Nota Ligplaatsenbeleid provinciale vaarwegen Zuid-Holland

Bij 5-minuten versie voor Provinciale Staten 'Ligplaatsenbeleid provinciale vaarwegen Zuid-Holland'

Registratienummer PZH-2010-196952221 (DOS-2009-0012463)

Het beleid over ligplaatsen op provinciale vaarwegen is onvoldoende eenduidig, herkenbaar en handhaafbaar. Deze nota voorziet in een nieuwe regeling, zoals is aangekondigd in de Beleidsnota Vaarwegen en Scheepvaart 2006. Hiervoor zijn de uitgangspunten voor vlotte doorstroming, veiligheid en betrouwbaarheid van het scheepvaartverkeer gehanteerd uit de beleidsnota.

Het kernpunt van het ligplaatsenbeleid is een algemeen ligplaatsenverbod op de provinciale vaarwegen, tenzij er sprake is van:

1. daartoe bestemde en aangegeven ligplaatsen: het gaat om openbare ligplaatsen voor doorgaande beroeps- en recreatievaart, wachtplaatsen en openbare loswallen; of
2. een ontheffing: in het geval van particuliere ligplaatsen (drijvende woningen, ligplaatsen voor particuliere schepen) of bedrijfsloswallen, veerponten, passagiersvaart en drijvende inrichtingen.

Uitgangspunten bij de ligplaatsen zijn dat deze liggen:

- a. buiten de vastgestelde vaarstrook voor de beroepsvaart en met inachtneming van de veiligheidsstrook (vijf meter langs de vaarstrook);
- b. buiten de veiligheidzone van gevarenpunten, zoals bij bruggen, sluizen, bochten, kruisingen etc.;
- c. binnen de aangegeven ligplaatszones.

Nieuwe ligplaatsen

Voor openbare ligplaatsen die worden bestemd en met borden aangegeven (zie punt 1 hierboven), kunnen ligplaatsen worden aangewezen, in afwijking van uitgangspunten a en b. Dan is overleg met de betrokken gemeente aan de orde: afwijken van de uitgangspunten kan alleen als de feitelijke situatie voldoende veilig is. Het kan daarbij nodig zijn dat extra (technische en/of verkeersregulerende) maatregelen worden getroffen.

Alle drie de bovenstaande uitgangspunten (a, b en c) worden altijd gehandhaafd voor ligplaatsen die met ontheffingen worden geregeld (zie punt 2 hierboven): ontheffing voor zo'n nieuwe ligplaats wordt niet verleend als niet aan alle uitgangspunten wordt voldaan.

Bestaande ligplaatsen

Voor bestaande ligplaatsen, die onder het nieuwe beleid niet meer voldoen, terwijl ze daarvoor wel voldeden, is de kern van de aanpak een uitsterfbeleid om te komen tot de gewenste situatie. In het beleid kan een nuance worden aangebracht afhankelijk van de (mogelijk nadelige) gevolgen die de ligplaatsen hebben voor de scheepvaart of de vaarweg. Zo zal, als er sprake is van een belangrijk vaarwegtraject en de actuele veiligheid in het geding is, snel kunnen worden overgegaan tot stappen om de ligplaatsen ongedaan te maken.

Over het beheer, het toezicht en de handhaving van openbare ligplaatsen kunnen, indien dit vanuit provinciaal oogpunt van belang is, afspraken met gemeenten worden gemaakt.

Met het beleid wordt ruimte gecreëerd om de capaciteit van de vaarwegen optimaal te benutten en waar nodig naar gelang de actuele ontwikkeling van de scheepvaart in actie te komen.

